

УДК 343.9

О.В. НОВІКОВ, Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава
Мудрого»

ОСНОВНІ РИСИ ОСІБ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Ключові слова: злочинність у сфері інтелектуальної власності, злочини проти інтелектуальної власності, кримінологічна характеристика осіб

Досліджуючи злочинність у сфері інтелектуальної власності, не можна оминати питання характерних рис осіб, що вчиняють злочини проти інтелектуальної власності. Саме в сукупній кримінальній діяльності цих осіб, що спрямована на порушення інтелектуальних прав, формується явище злочинності у сфері інтелектуальної власності. Тому вивчення осіб, що вчиняють злочини проти інтелектуальної власності, та виявлення типових їм рис є важливим кримінологічним завданням, вирішення якого дозволить зрозуміти механізм детермінації злочинних проявів, а в подальшому сконкретизувати запобіжний вплив, зробивши його більш предметним. Звідси випливає головна мета цієї статті – на підставі узагальнення архівних кримінальних справ, провести кримінологічну характеристику осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності.

Розробкою концепції особи злочинця займалися відомі вітчизняні і зарубіжні дослідники, серед яких Ю.М. Антонян [1], Ю.Д. Блувштейн [2], В.В. Голіна [3], П.С. Дагель [4], І.М. Даньшин [5], А.І. Долгова [6], А.Ф. Зелінський [7], К.Є. Ігошев [8], В.М. Кудрявцев [9], І.С. Ной [10], О.Б. Сахаров [11], В.Д. Филимонов [12]. Значний внесок зазначених вчених було зроблено в методіку дослідження осіб, що вчинили злочин. Таке дослідження відбувається шляхом визначення певних біологічних, соціальних, демографічних, психологічних рис, які в сукупності характери-

зують особу злочинця [13, с.235]. Ці ознаки та риси створюють цілісну систему, елементи якої взаємопов'язані та взаємозумовлені. Новизною роботи є доповнення вчення про особу злочинця дослідженням соціально-демографічних, кримінально-правових та морально-психологічних рис осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності.

Соціально-демографічні риси осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності містять відомості про стать, вік, рівень освіти, рід занять, стаж роботи, сімейний стан, місце проживання та інші дані про соціальний статус осіб. Соціально-демографічна характеристика по суті є тією визначальною рамкою, що задає контури морально-психологічного образу досліджуваної категорії осіб, проливає світло на їх соціальні зв'язки і найголовніше – ставлення до соціальної дійсності, інших людей, самого себе [14, с.120].

За *статтю* серед осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності, переважають чоловіки. Частка їх становить 88,8 %, жінок відповідно – 11,2 %. В цілому ж частка жінок стабільна та фактично наближується до рівня жіночої злочинності в Україні.

Наступною соціально-демографічною ознакою особи є *вік*. Вік виступає як конкретний результат та стадія соціально-психологічного розвитку особистості. Кримінологічний інтерес до віку викликаний здатністю відбивати етапи соціалізації, вікові зміни свідомості і діяльності осіб [15, с.121–122].

Результати дослідження (табл. 1) вказують на різний рівень кримінальної активності осіб, що вчиняють злочини проти інтелектуальної власності, передбачені різними статтями Кримінального кодексу.

На початковий етап молодіжного періоду (19–24 років) припадає найчисленніша група засуджених осіб за злочини, пов'язані з порушенням авторського права і суміжних прав – 25,9 %. Цей віковий період важливий етап соціалізації молоді, формування світогляду, вибору мікросередовища та отримання життєвого досвіду. Перед особою відкриваються широкі можливості у навчанні, службі у

збройних силах та працевлаштуванні. Високий рівень засуджених серед молоді пояснюється тим, що вони вчиняють найбільш розповсюджені злочини проти авторських і суміжних прав, а саме займаються продажем контрафактних дисків для лазерних систем

зчитування (переважно як реалізатори) або надають послуги з ремонту і налаштуванню персональних комп'ютерів та за додаткову плату розповсюджують неліцензійне програмне забезпечення.

Таблиця 1 – Віковий розподіл осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності

Вік осіб, що вчинили злочини у сфері інтелектуальної власності	Види вчинених злочинів, %	
	ст.176 КК України	ст.229 КК України
16–18 років	2,2	0,0
19–24 років	25,9	2,0
25–30 років	16,6	6,1
31–35 років	20,7	30,6
36–40 років	19,0	36,7
41–45 років	5,6	20,4
46–50 років	3,4	4,0
51–60 років і старше	6,6	0,0

На наступні вікові періоди 25–30 років, 31–35 років, 35–40 років припадає теж доволі значна частина осіб, що вчиняють злочини проти авторського права та суміжних прав (16,6 %; 20,7 %; 19,0 % відповідно). Характерна для цього періоду фаза соціалізації, яка полягає у закріпленні на ринку праці, створенню сім'ї, прагненню до фінансової незалежності, зумовлює необхідність збільшення доходності кримінальної діяльності. Набутий особою життєвий досвід, знання та навички дають змогу приймати участь у специфічному кримінальному «бізнесі» (продаж контрафактних дисків для лазерних систем зчитування або продаж контрафактних товарів відомих виробників) або використовувати неліцензійне програмне забезпечення у своїй підприємницькій діяльності. Ось чому на вікові періоди 30–35 років та 35–40 років припадають найчисленніші групи осіб, що незаконно використовували знак для товарів та послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (30,6 % та 36,7 % відповідно). Досвід підприємницької діяльності, усвідомлення високої доходності продажу підроблених товарів відомих вироб-

ників під виглядом оригінальних, поглиблюють корисливу мотивацію цих осіб на вчинення злочинів у сфері інтелектуальної власності.

Після 40 років кримінальна активність осіб у сфері права інтелектуальної власності зменшується. Доволі значний відсоток (20,4 %) лише становить кількість осіб, що вчиняють злочини, передбачені ст.229 КК України, віком від 41 до 45 років. А що стосується окремо засуджених жінок, то майже вся кримінальна активність припадає на віковий проміжок від 31 до 45 років – майже 90 %.

Соціальне становище особи значною мірою визначається її *професійно-освітнім рівнем*, завдяки якому можлива успішна конкуренція на ринку праці, кар'єрне та професійне зростання [16, с.90]. Ступінь освіченості особи, рівень культури, інтелектуального і естетичного розвитку суттєво зумовлює багатство і зміст духовного життя людини, в тому числі і рівень, на якому знаходяться її основні потреби, інтереси й ідеали [17, с.147]. Результати нашого дослідження освітнього рівня наведені у табл.2.

Таблиця 2 – Освітній рівень осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності

Освіта	Види вчинених злочинів, %	
	ст.176 КК України	ст.229 КК України
Початкова загальна та без освіти	0,0	0,0
Базова та повна загальна середня	34,1	32,6
Професійно-технічна	38,6	23,9
Повна і базова вища	23,7	43,5

Серед осіб, що вчиняють злочини, пов'язані з порушенням авторського права і суміжних прав (ст.176 КК України) переважають особи, що мають професійно-технічну освіту – 38,6 % та середню (повну чи неповну) освіту – 34,1 %. Доволі значною порівняно із загальною злочинністю є питома вага осіб, що мають вищу (базову чи повну) освіту, їх частка складає 27,3 %. Що стосується осіб, що вчиняють злочини пов'язані з пору-

шенням засобів індивідуалізації товарів та послуг (ст.229 КК України), то найбільшу групу тут складають особи, що мають вищу освіту – 43,5 %. Серед досліджуваних осіб жодного разу не зустрілися особи без освіти чи з початковою освітою. Це вказує на відносну доступність здобуття професійно-технічної та вищої освіти в Україні. Високий рівень освіти свідчить про доволі високі шанси реалізації досліджуваних осіб на ринку *праці*.

Таблиця 3 – Рід занять осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності

Показники	Види вчинених злочинів, %	
	ст.176 КК України	ст.229 КК України
Продавці та реалізатори	13,6	8,0
Менеджери	5,6	0,0
Директори	3,9	0,0
Підприємці	21,5	51,0
Учні та студенти	3,4	0,0
Працевдатні, але не зайняті трудовою (навчальною) діяльністю	51,4	38,8
Інші	0,6	2,2

Результати вивчення архівних кримінальних справ (табл.3) показали, що трохи більше половини засуджених за злочини проти авторського права і суміжних прав осіб (51,4 %) не були офіційно працевлаштовані та не займалися підприємницькою діяльністю. Серед осіб зайнятих суспільно-корисною працею 21,5 % займалися підприємницькою діяльністю, 13,6 % – продавці та реалізатори, 5,6 % – менеджери, 3,9 % осіб займали посаду директора. Абсолютна більшість осіб, що вчинили злочини, передбачені ст.229 КК України, займалися приватною підприємницькою діяльністю (51,0 %). Такий результат пояснюється

тим, що свою кримінальну діяльність з продажу контрафактного товару, особи найчастіше маскують під законну підприємницьку діяльність.

Ще одним важливим соціально-демографічним показником виступає *сімейний стан* досліджуваних осіб. Сім'я розглядається багатьма кримінологами як важливий профілактичний захід, інакше кажучи, соціально адаптована сім'я зазвичай відіграє роль стримуючого чинника, які перешкоджає вчиненню злочину [17, с.93]. Результати вивчення архівних кримінальних справ (табл. 4) показали, що більшість осіб, що вчиняють злочини проти ав-

торського права і суміжних прав не одружені та не заміжні (56,4 %). Перебували у шлюбі – 38,5 %, а питома вага розлучених – 5,1 %. Серед осіб, що вчиняють злочини пов'язані з порушенням засобів індивідуалізації товарів

та послуг питома вага одружених набагато більше ніж тих, хто в шлюбі не перебуває (61,7 %). Такий високий відсоток осіб, що перебувають у шлюбі, серед останніх пояснюється більш старшим віком.

Таблиця 4 – Шлюбний стан осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності

Показники	Види вчинених злочинів, %	
	ст.176 КК України	ст.229 КК України
Перебували у шлюбі (у т.ч. фактичному)	38,5	61,7
Не перебували у шлюбі	56,4	26,5
Розірвали шлюб	5,1	11,8

Отже, підсумовуючи все вище зазначене, можна зробити певні висновки стосовно соціально-демографічної характеристики осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності. На наш погляд, можна виділити два типи досліджуваних осіб, які різняться за соціально-демографічними ознаками. Перший тип об'єднує осіб віком від 19 до 24 років, неодружених, з середньою або професійно-технічною освітою, що не навчаються та не працюють. Такі особи здійснюють реалізацію контрафактних дисків для лазерних систем зчитування, що порушує авторське право і суміжні права. Що стосується другого типу, то це особи віком від 31 до 40 років, одружені, з вищою освітою, що займаються приватною підприємницькою діяльністю. Такі особи більш схильні до вчинення злочинів пов'язаних з незаконним використанням знаків для товарів та послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. Виділення типових соціально-демографічних рис дозволило окреслити коло осіб, що найбільш схильних до вчинення злочинів у сфері інтелектуальної власності. Проте для того, щоб простежити генезис кримінальної мотивації на вчинення злочинів у сфері інтелектуальної власності потрібно проаналізувати злочинну поведінку цих осіб за сукупністю найбільш інформативних кримінологічних показників, які включає в себе кримінально-правова характеристика осіб.

Кримінально-правові риси осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності тісно пов'язані з соціально-демо-

графічними та охоплюють дані про спрямованість посягань, стійкість антисуспільної поведінки (попередні судимості, рецидив), ступінь організованості (кількість злочинів вчинених у співучасті) тощо [9, с.130]. Такі ознаки характеризують особу через особливості її кримінальної діяльності.

За результатами дослідження кримінальних справ було вставлено, що приблизно 14 % осіб було засуджено за вчинення злочинів проти інтелектуальної власності у *співучасті*. Із них 85,7 % – за попередньою змовою з нествановленою особою. Хоча вивчення протоколів допиту обвинувачених осіб та свідків по справі, дає підстави стверджувати, що питома вага злочинів вчинених у співучасті значно більше. У більшості випадків притягаються до відповідальності особи, які є виконавцями злочину, а особи, які організують контрафактну торгівлю, залишаються поза увагою правоохоронних органів та продовжують свою злочинну діяльність шляхом пошуку інших реалізаторів контрафактного товару.

Важливе значення має питома вага *рецидиву*. Згідно Кримінального кодексу України вчинення злочину особою, яка раніше вже вчиняла злочини визнається при призначенні покарання обставинами, що обтяжують відповідальність. У психологічному та правовому плані сутність рецидиву полягає у свідомому ігноруванні обвинувального вироку суду, який було винесено раніше та який являє собою негативну морально-юридичну оцінку протиправної поведінки [17, с.130].

Злочинності у сфері інтелектуальної власності не властива повторність. Лише 9 % осіб мали судимість (з них 4,8 % – в силу ст.89 КК України визнані не судимими).

Обставини, що обтяжували або пом'якшували відповідальність. У 98,3 % вироках по злочини проти інтелектуальної власності відсутні обставини, що обтяжують покарання. В 1,9 % випадках обставиною, що обтяжує покарання було визнано рецидив злочину. Що стосується обставин, що пом'якшують кримінальну відповідальність, то вони були встановлені у 92,2 % випадків. Серед них майже в кожному випадку фігурує щире каяття та активне сприяння розкриттю злочинів. У 12,3 % випадках – утримання неповнолітніх дітей, а у 2,7 % – добровільне відшкодування завданого збитку або усунення завданої шкоди.

Вид та розмір покарання. Майже у 56,0 % випадків до осіб, що вчинили злочини у сфері інтелектуальної власності було застосовано такий вид покарання як позбавлення волі на певний строк. Із них: до 1 року – 35,7 %; від 1 до 2 років – 40,5 %; від 2 до 3 років – 17,9 %; від 3 до 4 років – 4,8 %; від 4 до 5 років – 1,1 %. Штраф було призначено 40,6 % засудженим. Розмір штрафу доволі різний: до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (далі – н.м.д.г.) – 19,7 %; від 100 до 200 н.м.д.г. – 64 %; від 200 до 300 н.м.д.г. – 6,6 %; до 1000 н.м.д.г. – 6,6 %; до 2000 н.м.д.г. – 3,1 %. Тобто у більшості випадків призначають мінімальну межу встановлену санкціями статей про злочини у сфері інтелектуальної власності.

Особливу увагу заслуговує практика призначення покарання, зокрема, застосування судами ст.75 КК України. У 99 % випадках засуджені до позбавлення волі особи були звільнені від відбування покарання з випробуванням на 1 рік (78,8 %), на 2 роки (16,3 %) або на 3 роки (4,9 %). Деяких засуджені (12,4 %) були звільнені від покарання на підставі амністії. Отже, майже всі особи, що вчинили злочини проти інтелектуальної власності, в результаті звільнилися від покарання у виді позбавлення волі. Все вищезазначене дає підстави стверджувати про відсутність стійкості антисуспільної спрямованості поведінки у досліджуваних осіб.

Отже, підсумовуючи кримінально-правову характеристику осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності, можна зробити висновок про відсутність глибокого кримінального ураження та стійкої антисуспільної спрямованості цих осіб. Таким чином, проаналізувавши соціально-демографічні та кримінально-правові ознаки осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності, необхідно встановити морально-психологічні риси, які призвели до вибору кримінального варіанта отримання матеріальної вигоди.

Морально-психологічні риси осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності, характеризують змістовну сторону особи, внутрішній світ людини, яка порушила кримінальний закон. Цією групою ознак структури особи охоплюється широке коло найрізноманітніших проявів внутрішнього «я» – потрібнісно-мотиваційні й інтелектуальні властивості, рівень світогляду, ціннісні орієнтації і соціально значущі риси характеру, емоційно-вольові якості та ін. [19, с.265]. Морально-психологічна характеристика осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності розглядалася нами на підставі соціально-демографічної та кримінально-правової характеристики цих осіб, а також процесуальних документів, що містяться в архівних кримінальних справах.

Одним з таких процесуальних документів є *характеристика винного у побуті, за місцем роботи, навчання чи проживання.* Значна частина кримінальних справ свідчить про формально-позитивну характеристику винних (95,5 %). В усіх інших випадках особи характеризуються задовільно (4,5 %). З приводу таких характеристик існують значні сумніви. В більшості випадках такі характеристики не відповідають дійсності через формальне ставлення до морального образу обвинувачених з боку посадових осіб, а також впливу зацікавленості підслідних та їх представників у позитивних характеристиках.

Поведінка людини визначається направленістю, орієнтацією, соціальною установкою особи, яка у свою чергу виражається у певному достатньо стійкому ставленні особи до різних соціальних цінностей [11, с.156]. Тому

вчинення особою злочинів проти права інтелектуальної власності вже характеризує її з негативного боку. Висока питома вага осіб, що мають вищу освіту, свідчить про доволі *високий інтелектуальний рівень* таких осіб порівняно з іншими злочинцями. Хоча такі висновки теж мають відносний характер, тому що наявність вищої освіти не завжди презюмує високий інтелектуальний рівень, але вказує на усвідомлення особами характеру своїх злочинних дій. Тому ставиться під сумнів те, що переважна більшість осіб (приблизно 70 %) на допиті зазначала, що не була обізнана з тим, що товар який вони реалізують – контрафактний. Решта вважала, що продаж зазначеної продукції не є кримінально-караним діянням, а може потягнути лише адміністративну відповідальність.

Окрему увагу слід приділити *мотивації кримінальної діяльності* осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності. За допомогою мотиву визначається зміст всіх видів людської діяльності, ціннісні, моральні, правові та світоглядні погляди і соціальна роль конкретної особистості. [20, с.6]. Мотивом кримінальної діяльності виступає актуальна потреба, що задовольняється способом, забороненим кримінальним законом [7, с.65]. Таким чином, окремо зміст потреб особи не виступають криміногенним фактором. Саме вибір злочинних способів задоволення таких потреб є джерелом виникнення кримінального мотиву.

Дослідження архівних кримінальних справ показало, що майже до кожного злочину у сфері інтелектуальної власності спонукає корисливий мотив. З юридичного погляду, корисливий мотив – це прагнення до матеріального збагачення, зиску, користі, багатству за рахунок праці інших людей [21, с.54]. Але корисливий мотив мав специфіку залежно від соціально-демографічних особливостей осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності. Так, у осіб віком від 18 до 25 років домінуючим був мотив пов'язаний з задоволенням буденних життєвих потреб. Це пояснюється тим, що особи зазначеної вікової групи вчиняли злочини у сфері інтелектуальної власності у зв'язку з відсутністю коштів для задоволення побутових потреб. Такі особи у

зв'язку з відсутністю професійної кваліфікації та доволі широкими потребами, за різних обставин почали заробляти гроші шляхом продажу контрафактних дисків для лазерних систем зчитування. Що стосується більш зрілих вікових груп, то тут вже починає переважати корисливий мотив як установка на збагачення.

Підсумовуючи морально-психологічну характеристику осіб, які вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності, можна зробити висновок, що структура мотиваційної сфери і характер домінуючих мотивів осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної, має певну однорідність. Гроші та речі є головними їх соціальними цінностями. Висока прибутковість продажу контрафактного товару не зупиняє цих осіб навіть під погрозою кримінального покарання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонян Ю. М. Криминальная патопсихология : монография / Ю. М. Антонян, В. В. Гульдан. – М. : Наука, 1991. – 248 с.
2. Блувштейн Ю. Д. Методологические проблемы изучения преступности и личности преступника (логико-математический аспект) : автореф. дис. на соискание ученой степени докт. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Уголовное право. Криминология. Уголовно-исполнительное право» / Ю. Д. Блувштейн. – М., 1975. – 34 с.
3. Голіна В. В. Криминологічні та кримінально-правові проблеми боротьби з бандитизмом: соціально-правове і криминологічне дослідження : монографія / В. В. Голіна. – Х. : Регіон-інформ, 2004. – 212 с.
4. Дагель П. С. Учение о личности преступника в советском уголовном праве : учеб. пособие / П. С. Дагель. – Владивосток : Изд-во Дальневосточ. ун-та, 1970. – 132 с.
5. Даньшин И. Н. Общетеоретические проблемы криминологии: монография / И. Н. Даньшин. – Х. : Прапор, 2005. – 224 с.
6. Личность организованного преступника: криминологическое исследование : монография / [А. И. Долгова и др.] ; под ред. А. И. Долговой. – М. : Норма: Инфра-М, 2013. – 368 с.

7. Зелинский А. Ф. Криминальная психология : науч.-практ. изд. / А. Ф. Зелинский. – К. : Юринком Интер, 1999. – 240 с.
8. Игошев К. Е. Типология личности преступника и мотивация преступного поведения : монография / К. Е. Игошев. – Горький : Горьков. высш. шк. МВД СССР, 1974. – 165 с.
9. Личность преступника / за ред. В. М. Кудрявцева. – М. : Юрид. лит., 1975. – 269 с.
10. Ной И. С. Методологические проблемы советской криминологии / И. С. Ной. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1975. – 221 с.
11. Сахаров А. Б. О личности преступника и причинах преступности в СССР / А. Б. Сахаров. – М. : Юрид. лит., 1961. – 278 с.
12. Филимонов В. Д. Общественная опасность личности преступника (Предпосылки, содержание, критерии) / В. Д. Филимонов. – Томск : Изд-во Томск. ун-та, 1970. – 275 с.
13. Закалюк А. П. Курс сучасної української криминології: теорія і практика : у 3 кн. / А. П. Закалюк. – К. : Ін Юре, 2007– . – Кн. 1. Теоретичні засади та історія української криминологічної науки. – 2007. – 424 с.
14. Тазин И. И. Мотивационно-смысловая сфера личности преступника и ее значение в судебно-следственной практике : монография / под ред. Н. Т. Ведерникова. – М. : РАП, 2008. – 190 с.
15. Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання : монографія / Б. М. Головкін. – Х. : Право, 2011. – 432 с.
16. Злочинність у паливно-енергетичній сфері України: криминологічна характеристика та запобігання : монографія / Б. М. Головкін, Г. Ю. Дарнопих, І. О. Христич та ін. ; за заг ред. Б. М. Головкіна. – Х. : Право, 2013. – С. 248.
17. Сахаров А. Б. О личности преступника и причинах преступности в СССР / А. Б. Сахаров. – М. : Юрид. лит., 1961. – 279 с.
18. Даньшин І. М. Усталені форми злочинності (криминологічний нарис) / І. М. Даньшин. – Х. : Акта, 2002. – 110 с.
19. Батиргарєєва В. С. Рецидивна злочинність в Україні: соціально-правові та криминологічні проблеми : монографія / В. С. Батиргарєєва. – Х. : Право, 2009. – 576 с.
20. Тарарухин С. А. Установление мотива и квалификация преступления / С. А. Тарарухин. – К. : Вища шк., 1977. – 149 с.
21. Миненок М. Г. Корысть. Криминологические и уголовно-правовые проблемы : монография / М. Г. Миненок, Д. М. Миненок. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2001. – 367 с.

Новіков О. В. Основні риси осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності / О. В. Новіков // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 428–434 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_3_72.pdf

Розглянуті соціально-демографічна, кримінально-правова та морально-психологічна характеристика осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності. Виявлено найбільш типові риси цих осіб та встановлені внутрішні системні взаємозв'язки між цими рисами.

Новиков О.В. Основные признаки лиц, которые совершают преступления в сфере интеллектуальной собственности

Рассмотрены социально-демографическая, криминально-правовая и морально-психологическая характеристика лиц, которые совершают преступления в сфере интеллектуальной собственности. Выявлены наиболее типичные признаки этих лиц и установлены внутренние системные взаимосвязи между этими признаками.

Novikov O.V. The Main Characteristics of Those Who Commit Crimes against Intellectual Property

The socio-demographic, criminal-legal and moral-psychological characteristics of those who commit crimes against intellectual property were examined. Most common characteristics of these individuals were identified, and internal system the relationship between these traits was set.